

Sultonov Dostonbek

O'zDSMI FMF "Dramatik teatr rejissorligi" 3-bosqich talabasi

sultonovdoston07@gmail

Annotatsiya: Ushbu maqolada rejissyor haqida shuningdek, dunyo yurtimizda nom qozongan rejissyorlar haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: spektakl; film, tele, radio, ko'rsatuv, Alfred Hitchcock, Steven Spielberg, "Titanik", boshqaraman.

REJISSYOR (lot. — boshqaraman) — spektakl; film, tele va radio ko'rsatuv va eshittirishlarini, estrada va sirk dasturlarini sahnalashtiruvchi shaxs. O'z ijodiy o'ylari, maqsadi asosida tomoshaning barcha ishtirokchilari — aktyor, rassom, kompozitor, kinoda operator ishini birlashtirib, yangi tomoshaviy voqelik yaratadi

Har bir nasl barcha sohalarda, siyosatdan tortib to san'atga o'zlarining butlariga ega. Va bu odamlar butun dunyoda eng mashhur bo'lib qoldilar. Ushbu mashhurlik va dunyodagi mashhurlikka erishish orqali biz jahon kino tarixiga katta hissa qo'shgan kino sanoati sohasida dunyodagi eng taniqli shaxslar haqida gapirib berishga qaror qildik. Bular dunyodagi eng taniqli rejissyorlar bo'lib, uning nomlari jahon kino tarixida yana o'n yilga yozilgan. Dunyoning eng taniqli rejissyorlarining filmlardagi asarlari har birimiz tomonidan tanilgan va sevilgan. Bir vaqtning o'zida ularning asarlari ko'plab odamlar atrofidagi dunyoni tushunishni o'zgartirib, barcha tamoyillar va stereotiplarni buzdi. Ularning mashhur filmlari kino kabi san'atning barcha qirralarini va imkoniyatlarini namoyish etuvchi katta hissiyotni yaratdi. Xo'sh, ular kimlar, kinoteatrning sehrli olamining afsonaviy kinochilari?

Alfred Hitchcock (1899-1989). Hitchcockning eng mashhur filmlari, uning yordamida butun dunyo unga gapirishga boshlagan, Rebekka, hovliga deraza, juda ko'p narsani biladigan odam, Maryam, aholi va boshqalar. Ushbu filmlar tufayli Hitchcock o'zining "Terror qiroli" laqabini oldi. Avvalo, bu film rejissyor tomonidan o'qqa tutilgan filmlarning katta qismi tomoshabinlar bo'lishidir. Hitchcockning asosiy "sevimli mashg'ulotlari" shundaki, filmlarning har birida hikoya mavzusida sodir bo'lgan barcha narsalar asosiy belgidan o'tadi. Buning natijasida tomoshabin asosiy belgining ko'zlari bilan nima sodir bo'lishini butun rasmini ko'ra oladi. Filmida katta o'rin, rejissyor ovoz effektlarini berdi, bu esa filmning unutilmas taassurotlarini ikki baravar oshirdi. Rejissorning hisobida 60 dan ortiq rasm va "Psiko" va "Qushlar" nomli filmlari ideal dahshatlar modeli sifatida tan olingan. Rejissorning yana bir ashulasi kino edi - uning filmlarida epizodik ko'rinishi. 1967-yilda Hitchcock Oscar va Irwin Thalberg nomidagi yodgorlik mukofotini oldi. Kino sanoatiga katta hissa qo'shganligi sababli direktor jahon kinoining afsonaviy afsonasi sifatida tan olingan.

Steven Spielberg (1946). Spielberg bu kabi kontseptsiyani jahon kinosiga "blokirovkalash" sifatida tanitish va "Jaws" filmida uning ahamiyatini ko'rsatadigan birinchi

kinomarkazlardan biri edi. Bugungi kunga kelib Spielberg eng muvaffaqiyatli kino ijodkorlaridan biri sifatida tan olingan va uning kinolari dunyodagi eng katta kassa hisoblanadi. "Schindler's List", "Indiana Jones" va "Jurassic Park" filmlari bir necha bor maqtovga sazovor bo'ldi. Ayni paytda, 1999 yilda Spielberg'ga "20-asrning eng yaxshi rejissyori" unvoni berildi. Keyinchalik, 2001 yilda ingliz kinosining rivojlanishiga ulkan hissa qo'shgan Buyuk Britaniya Qirolligi Elizabeth rejissyorni shon-sharafli doiralarga bag'ishladi.

Jeyms Kameron (1954). Albatta, Jeyms Camiron, biz uning oskoronosnomu "Titanik" va kamida ommabop "Terminator" bilan eslaymiz. Kameronning barcha direktori katta muvaffaqiyatga erishdi. Direktorning fikriga ko'ra, uning filmlari yangi va zamonaviy formatga ega, unga ko'ra boshqa direktorlar teng bo'lishi kerak.

Jon Ford (1884-1973).

Jon Ford to'rtta Oskar mukofotiga sazovor bo'lgan bir nechta kinoijodkorlardan. Direktor ham jim va tovushli filmlarni tomosha qildi. Direktorlardan tashqari, Ford ham muvaffaqiyatli yozuvchi edi. Rejissorning eng mashhur filmlari - "Stagecoach", "Searchers" va "Westerns" filmlari. Bundan tashqari, Ford o'sha davrning taniqli yozuvchilari romanlarini hujjatli filmlar va filmlar qilishni yoqtirgan. Uning hayoti davomida Jon Ford jahon kinosini to'ldirgan 130 ta filmni otib tashladi.

Melis Abzalov — o'zbek aktyori, rejissori va ssenariychisi, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist (1987). Abzalov o'zbek kinosining asoschilaridan va eng yorqin namoyondalaridan biri hisoblanadi. Melis Abzalovning eng mashhur filmlari „Suyunchi“ (1982), „Kelinlar qo'zg'oloni“ (1984), „Armon“ (1986) va „O'tgan kunlar“ (1997) filmlaridir.

Shuhrat Abbosov. O'zbek kino san'atining asoschilaridan biri hisoblanadi. Abbosov shu kungacha bir qancha nufuzli unvon va mukofotlarni olgan. U O'zbek SSR xalq artisti, SSRI xalq artisti va Mehnat qahramoni unvonlarini olgan. Abbosovning „Mahallada dud-dud gap“ (1960) filmi eng yaxshi o'zbek filmlaridan biri hisoblanadi.

Ahmedov Jahongir Odilxo'jayevich 1983-yil 4-fevralda Toshkent viloyatida tug'ilgan. U 25-o'rta maktabni bitirib, 2002-yildan 2008-yilgacha O'zbekiston davlat madaniyat va san'at institutida tahsil olgan, bakalavriat va magistratura darajasini rejissorlik bo'yicha tamomlagan. Ayni kunda O'zbekiston davlat san'at instituti dotsenti. Ahmedov o'zini katta kinoda 2009-yil „Uylanish“ kinokomediyasi kartinasi olishdan boshladi. U ssenariy va suratga olish jarayonini o'zi olib, kinoga ilk qadamini qo'ydi. Bu bilan Jahongir Ahmedov kino sohasida to'xtab qolgani yo'q. 2010-yilda uning „Omad“ va shu yili „Tundan tonggacha“, 2012-yili esa – „Tilim qursin“ kinokomediyalari, 2016-yili – „Majnun“ drama janridagi kinosi olam yuzini ko'rdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. „Film ko'rish: Sen yetim emassan (ingl.)“. London Universiteti qoshidagi Sharq va Afrikani O'rganish Instituti. 9-avgust 2020-yilda asl nusxadan arxivlandi. Qaraldi: 28-may 2012-yil.

2. Iskandar, Abdulla. „Shuhrat Abbosov 80 yoshda“ (27-yanvar 2011-yil). Qaraldi: 28-may 2012-yil.
3. „Bi-Bi-Si mehmoni - Shuhrat Abbosov“ (11-may 2009-yil). Qaraldi: 28-may 2012-yil.
4. „Shuhrat Abbasov biografiyasi (rus.)“. Kino-Teatr. Qaraldi: 28-may 2012-yil.
5. „O‘z milliy an‘analarimizga asoslanib, milliy xarakterlarni yaratish kerak“ (19-yanvar 2011-yil). Qaraldi: 28-may 2012-yil.
6. Goethe Institute, Editorial Board Magazin Sprache. 2019